ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 12ης Ιουλίου 1988 *

Στην υπόθεση 377/87,

Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκπροσωπούμενο από τον jurisconsulte Francesco Pasetti-Bombardella, και τον Christian Pennera, μέλος της νομικής υπηρεσίας, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο τη Γενική Γραμματεία του Κοινοβουλίου, plateau de Kirchberg,

προσφεύγον,

κατά

Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενου από τον Arthur Alan Dashwood, διευθυντή, και τον Félix van Craeyenest, κύριο υπάλληλο διοικήσεως της νομικής του υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον J. Käser, διευθυντή της νομικής υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, 100, boulevard Konrad-Adenauer,

καθού,

η οποία έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί η παράλειψη του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να καταθέσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 203, παράγραφος 4, της Συνθήκης ΕΟΚ, το αργότερο την 5η Οκτωβρίου 1987, σχέδιο γενικού προϋπολογισμού των Κοινοτήτων για το οικονομικό έτος 1988 το οποίο όφειλε να καταρτίσει σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης ΕΟΚ, και ιδίως του άρθρου 199,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους Mackenzie Stuart, πρόεδρο, G. Bosco, O. Due, J. C. Moitinho de Almeida και G. C. Rodríguez Iglesias, προέδρους τμήματος, T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot, K. Κακούρη, R. Joliet, T. F. O'Higgins και F. A. Schockweiler, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mischo
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

έχοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και ύστερα από την προφορική διαδικασία της 28ης Απριλίου 1988,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Μαΐου 1988,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 18 Δεκεμβρίου 1987, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο άσκησε, δυνάμει του άρθρου 175, εδάφιο 1, της Συνθήκης ΕΟΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι το Συμβούλιο, λόγω του ότι δεν κατέθεσε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το αργότερο στις 5 Οκτωβρίου 1987, το σχέδιο γενικού προϋπολογισμού των Κοινοτήτων για το οικονομικό έτος 1988 το οποίο όφειλε να καταρτίσει σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης ΕΟΚ και κυρίως του άρθρου της 199, παρέβη το άρθρο 203, παράγραφος 4, της εν λόγω Συνθήκης.

2 Κατά την ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διευκρίνισε ότι η παράλειψη που προσάπτει στο Συμβούλιο συνίσταται στο ότι δεν υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το σχέδιο προϋπολογισμού για το 1988 το αργότερο στις 5 Οκτωβρίου 1987.

3 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς το νομικό πλαίσιο και το ιστορικό της διαφοράς καθώς και οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται πιο κάτω παρά μόνον καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

4 Το Συμβούλιο αμφισβητεί το παραδεκτό της προσφυγής με τον ισχυρισμό ότι το σχέδιο προϋπολογισμού δεν αποτελεί οριστική πράξη, η μη έκδοση της οποίας θα μπορούσε να δικαιολογήσει προσφυγή κατά παραλείψεως. Όντως, στο πλαίσιο της διαδικασίας επί του προϋπολογισμού, όλες οι προηγούμενες της οριστικής εγκρίσεώς του πράξεις αποτελούν προπαρασκευαστικές πράξεις.

5 Πριν από την εκτίμηση αυτής της ενστάσεως απαραδέκτου της προσφυγής, πρέπει να εξεταστεί αυτεπαγγέλτως αν, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις της προκειμένης περιπτώσεως, εξακολουθεί να επιβάλλεται η έκδοση απόφασης του Δικαστηρίου.

6 Εν προκειμένω, πρέπει να γίνει δεκτό ότι δεν αμφισβητούνται τα εξής πραγματικά περιστατικά:

— στις 6 Οκτωβρίου 1987, δεν είχε ακόμα κατατεθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το σχέδιο προϋπολογισμού για το 1988·

— την ίδια ημέρα, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου πληροφόρησε τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ότι το Συμβούλιο δεν είχε τηρήσει το χρονικό όριο της 5ης Οκτωβρίου 1987 για την κατάθεση στο Κοινοβούλιο του σχεδίου προϋπολογισμού για το 1988·

— με έγγραφο της 7ης Οκτωβρίου 1987, ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κάλεσε το Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 175 της Συνθήκης ΕΟΚ, « να καταρτίσει αμελλητί σχέδιο προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 1988 »·

— με έγγραφο της ίδιας ημέρας, ο Πρόεδρος της Επιτροπής κάλεσε το Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 175 της Συνθήκης ΕΟΚ, « να καταρτίσει το ταχύτερο δυνατό σχέδιο (προϋπολογισμού), που να καλύπτει τις οικονομικές ανάγκες της Κοινότητας για το 1988 »

— το Συμβούλιο δεν έλαβε θέση κατά την έννοια του προαναφερθέντος άρθρου 175, καίτοι εκλήθη δύο φορές να ενεργήσει·

— το σχέδιο του καταρτιθέντος από το Συμβούλιο προϋπολογισμού για το 1988 κατατέθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 7 Μαρτίου 1988.

7 Κατά το χρόνο που ο Πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και ο πρόεδρος της Επιτροπής κάλεσαν το Συμβούλιο να ενεργήσει, το τελευταίο δεν μπορούσε πλέον να τηρήσει την προθεσμία που επιβάλλει το άρθρο 203, παράγραφος 4, της Συνθήκης, δεδομένου ότι είχε, εν τω μεταξύ, παρέλθει. Οι δύο Πρόεδροι ήταν εν γνώσει του γεγονότος αυτού, εφόσον κάλεσαν το Συμβούλιο όχι να τηρήσει την προθεσμία αυτή, πράγμα που δεν ήταν πλέον δυνατό, αλλά να καταρτίσει, « αμελλητί » και, αντίστοιχα « το ταχύτερο δυνατό », το σχέδιο προϋπολογισμού. Πράγματι, το σχέδιο αυτό καταρτίστηκε και υποβλήθηκε στο Κοινοβούλιο, αλλά μετά την εκπνοή της προθεσμίας των δύο μηνών από της προσκλήσεως προς ενέργεια, που προβλέπει το άρθρο

175, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης. Πράγματι, η ημερομηνία αυτή είναι μεταγενέστερη της ασκήσεως των δύο προσφυγών.

8 Πρέπει καταρχάς να υπομνηστεί ότι, κατά το άρθρο 175 της Συνθήκης, η προσφυγή κατά παραλείψεως είναι παραδεκτή μόνο αν το σχετικό όργανο κλήθηκε προηγουμένως να ενεργήσει και δεν έλαβε θέση εντός της προαναφερθείσας προθεσμίας των δύο μηνών. Εξ αυτού έπεται ότι η προσφυγή κατά παραλείψεως δεν μπορεί να ασκηθεί όταν η πράξη της οποίας η παράλειψη αποτελεί το αντικείμενο της προσκλήσεως προς ενέργεια εκδόθηκε εντός της προθεσμίας των δύο μηνών, δεδομένου ότι, ως εκ τούτου, η προβαλλόμενη παράλειψη έχει παύσει να υφίσταται.

9 Το προβλεπόμενο με το άρθρο 175 ένδικο βοήθημα της προσφυγής θεμελιώνεται δηλαδή στην ιδέα ότι η παράνομη αδράνεια του Συμβουλίου ή της Επιτροπής νομιμοποιεί τα άλλα όργανα και τα κράτη μέλη καθώς και, σε ορισμένες περιπτώσεις, τους ιδιώτες να προσφύγουν στο Δικαστήριο και να ζητήσουν να αποφανθεί ότι η παράλειψη ενεργείας είναι αντίθετη προς τη Συνθήκη, κατά το μέτρο που το συγκεκριμένο όργανο δεν την επανόρθωσε. Κατά το άρθρο 176 η κρίση αυτή έχει ως αποτέλεσμα ότι το καθού όργανο οφείλει να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση της αποφάσεως του Δικαστηρίου, υπό την επιφύλαξη των αγωγών λόγω εξωσυμβατικής ευθύνης που θα μπορούσαν να ασκηθούν βάσει αυτής.

10 Σε μια περίπτωση όπως η προκείμενη, όπου η πράξη της οποίας η παράλειψη αποτελεί το αντικείμενο της διαφοράς εκδόθηκε μετά την κατάθεση της προσφυγής, αλλά πριν από την έκδοση της απόφασης, η εκ μέρους του Δικαστηρίου αναγνώριση του παράνομου χαρακτήρα της αρχικής παράλειψης δεν μπορεί πλέον να συνεπάγεται τις προβλεπόμενες με το άρθρο 176 συνέπειες. Εξ αυτού έπεται ότι σε μια τέτοια περίπτωση, όπως ακριβώς και σ' αυτή κατά την οποία το καθού όργανο αντέδρασε στην πρόσκληση προς ενέργεια εντός της προθεσμίας των δύο μηνών, το αντικείμενο της προσφυγής έχει παύσει να υφίσταται.

11 Επομένως, πρέπει να καταργηθεί η δίκη.

Επί των δικαστικών εξόδων

12 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 5, του κανονισμού διαδικασίας, το Δικαστήριο κανονίζει τα έξοδα κατά την κρίση του αν η εκδίκαση της υποθέσεως δεν καταλήξει στην έκδοση αποφάσεως. Εν προκειμένω, το Συμβούλιο πρέπει να καταδικαστεί στα δικα-

στικά έξοδα, επειδή ούτε υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το σχέδιο προϋπολογισμού για το 1988 πριν από το χρονικό όριο που προβλέπει η Συνθήκη ούτε ήλθε σε επαφή με αυτό όταν πλησίαζε η εκπνοή της προθεσμίας αυτής προκειμένου να του παράσχει διαβεβαιώσεις όσον αφορά το προβλεπόμενο χρονοδιάγραμμα ή να αρχίσει διάλογο μαζί του σχετικά με τη διαδικασία που θα έπρεπε να ακολουθηθεί σ' αυτή την περίπτωση.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Καταργείται η δίκη.

2) Καταδικάζει το Συμβούλιο στα δικαστικά έξοδα

Mackenzie Stuart Bosco Due Moitinho de Almeida

Rodríguez Iglesias Koopmans Everling Bahlmann

Galmot Κακούρης Joliet O'Higgins Schockweiler

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Ιουλίου 1988.

Ο γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο πρόεδρος

A. J. Mackenzie Stuart